

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

13 травня 2021 року

Харків 2021

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Божко О. О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Макітренко К. О. – здобувач першого рівня вищої освіти факультету іноземної філології, голова студентського наукового товариства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 11 травня 2021 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2021. – 177 с.

У збірнику відображено тези Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Список використаних джерел

1. Алпатова Е. А. Семейное воспитание в формировании отношения к здоровому образу жизни у дошкольников средствами физической культуры и спорта. *Наука-2020*. 2018. № 1-2. С. 62-66
2. Красношлык З. П. Взаимодействие дошкольного образовательного учреждения и семьи при организации двигательной активности детей дошкольного возраста. *Психология и педагогика: методика и проблемы практического применения: сборник материалов XLVI Международной научно-практической конференции* / Под общ. ред. С.С. Чернова. Новосибирск: Издательство ЦРНС, 2014. 321 с.
3. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с.
4. У співпраці – результат. Робота вихователя з батьками в ДНЗ / В. М. Новікова. Харків: Вид-во «Ранок», 2011. 144 с.

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ ВІДПОВІДНО СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ STEM-НАВЧАННЯ

Ю. Ю. Матвійчук

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

Стрімкі зміни у сфері інформаційних технологій, нанотехнологій, біотехнологій та робототехніки зумовлюють реформування системи освіти в Україні. Оновлення стратегії підходу до навчання є необхідністю сьогодення для забезпечення соціальних запитів якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Цією стратегією може стати STEM-освіта, яка передбачає суттєво нову взаємодію між вчителем і учнем, комплексне вивчення матеріалу за рахунок інтеграції дисциплін для розв'язку міждисциплінарних завдань реального часу. Сутність STEM проявляється у поєднанні міждисциплінарних практико-орієнтованих підходів до вивчення природничо-математичних дисциплін.

Дослідженням можливостей розвитку та мотивації здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності у STEM-навчанні займалися С. Гальченко, Т. Андрущенко, К. Гуляєв, Н. Гончарова, Л. Ніколенко, Е. Клімова, В. Камишин, Р. Норчевський, Є. Шаповалов, О. Стрижак, І. Чернецький та інші. Питання аспектів реалізації STEM-освіти досліджували В. Гайда І. Савченко, М. Бойченко, І. Данильченко, О. Андрєєв, Н. Джелалія, С. Дембіцька, М. Джелалія, І. Стеценко, О. Янковська, О. Патрикєєва та інші.

Акронім STEM введено у 2001 році науковими адміністраторами в Національному науковому фонді США (NSF). Спочатку використовували аббревіатуру SMET, але Джудіт Рамалі замінила слова, щоб сформувати нову назву. STEM розшифровується так: S – science (природничі науки), T –

technology (технології), E – engineering (інженерія або технічну творчість), M – mathematics (математика) [3].

STEM-освіта, як окрема галузь дидактики, зародилась у США з програми «Educate to Innovate» 2009 року. В офіційних документах Департаменту освіти США, зазначається, що STEM – це «освіта для глобального лідерства», яка спрямована на формування особливого «підходу до світу, критичного способу мислення, навиків дослідження і взаємодії зі світом, який необхідний на шляху змін», бо досягнення у сучасному світі визначається «не тільки тим, в чому ви обізнані, але й тим, що ви можете зробити, з тим, в чому ви обізнані» [4].

STEM передбачає застосування понять «міждисциплінарність», «метапредметність» та «комплексність», які є ознаками становлення синергетичної парадигми. «Сьогодні синергетика, долаючи міждисциплінарний статус, швидко перетворюється на відповідального носія нової парадигми стилю мислення. Синергетика – це спосіб розглянути проблему освіти відповідно до сучасних вимог», зазначає В. Кремін [1, с. 5-6].

Синергетичний підхід розглядається як науковий напрям, який досліджує процеси становлення нових упорядкованих структур. Це методологічна орієнтація в пізнавальній і практичній діяльності, котра передбачає застосування сукупності ідей, понять, методів у дослідженні та подальшої їх систематизації.

Відповідно до синергетичного напрямку STEM-навчання передбачає зміну функції та ролей вчителя. На відміну від традиційного освітнього процесу, де в центрі знаходиться вчитель та транслює готові ідеї, за STEM-методикою головними є практичне завдання чи проблема. Функцією вчителя за STEM є організація комплексних досліджень на основі трансдисциплінарного підходу й системного аналізу. Учитель має забезпечувати формування в учнів відповідальності за навчання, супроводжувати та проектувати навчальну ситуацію. Педагог виступає в ролі коуча та менеджера процесу пошуку та конструювання нових знань, він є носієм нового стилю мислення. У свою чергу, учні навчаються знаходити вирішення завдань не в теорії, а на практиці та у процесі своєї діяльності опановують теорію та нові знання [2].

Наше майбутнє буде утворюватися за рахунок розвитку новітніх технологій, а майбутнє технологій залежить від розвитку молодого покоління за якими стоять вчителі нового формату. Отже, сучасному вчителю необхідна ґрунтовна підготовка та підвищення кваліфікації, щоб відповідати потребам STEM-концепції та вести учнів до розвитку в цьому напрямку.

При організації курсів підвищення кваліфікації для учителів на основі синергетичних ідей має переважати особистісно-діяльнісне навчання. Необхідно враховувати: соціальне замовлення на компетентного вчителя STEM; рівень STEM-компетентності; рівень нового стилю мислення; особистісні потреби учителів щодо вибору технології STEM [2].

За синергетичною парадигмою STEM-навчання саме пошуки, сумніви та переживання супроводжують процес навчання, що забезпечує залучення всіх його учасників у плідну співпрацю. Тому стиль викладання вчителя просто не може реалізовуватись в простому переказі готової істини. Організація навчання

має ґрунтуватися на міжпредметних знаннях та вміннях, що передбачає застосування компетентностей у високотехнологічному та швидкозмінному суспільстві. З огляду на вище зазначене, напрям дослідження необхідності підготовки вчителів для реалізації синергетичної стратегії STEM-освіти є актуальним питанням.

Список використаних джерел

1. Кремень В. Г. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення. Рідна школа. 2010. № 6 (966). С. 3–6.
2. Проект концепції STEM-освіти в Україні. URL: http://mk-kor.at.ua/STEM/STEM_2017.pdf
3. Judith Hallinen. STEM education curriculum URL: <https://www.britannica.com/topic/STEM-education>
4. U. S. Department of Education. Science, Technology, Engineering, and Math, including Computer Science URL: <https://www.ed.gov/stem>

ЕКОЛОГО-БІОЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕСТАНДАРТНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ

А. О. Мельник

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків

У сучасній освіті відбувається багато дискусій щодо того, яким має бути процес еколого-біоетичного виховання учнів, яке має забезпечити молоде покоління науковими знаннями про взаємозв'язок природи та сучасного суспільства, допомогти зрозуміти значення живих організмів для людства в цілому і кожної людини окремо.

Відсутність належної уваги до збереження природного і соціального середовища в чинній програмі вивчення шкільної біології, а також недостатня методична підготовка вчителів до реалізації еколого-біоетичного компоненту освіти зумовило актуальність наукової роботи.

Важливе місце в екологічній освіті та вихованні належить курсу біології, до змісту якого входять теоретичні та практичні основи організації правильної взаємодії людини з природою, довкіллям. Розвиток біологічних наук на біоетичній основі відкриває нові можливості гармонійного поєднання інтересів людини із законами розвитку природи. Основою сучасного еколого-біоетичного вчення можуть і повинні стати погляди видатного філософа, культуролога ХХ століття Альберта Швейцера [1].

З метою визначення рівня еколого-біоетичної обізнаності учнів було проведено анкетування учнів 6-9 класів. Аналіз результатів опитування показав, що близько 80% дітей не розуміють значення слова «біоетика». Незалежно від віку школярі залишали це питання без відповіді, або вважали, що йдеться про охорону навколишнього середовища. Більш коректні відповіді були подані учнями 7-8 класів.

Кривуля Ю.П.	
АНАЛІЗ ВЛАСНОГО ДИТЯЧОГО ЧИТАЦЬКОГО ДОСВІДУ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ КУРСІВ.....	81
Лаврухіна В.В.	
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКА В УМОВАХ ПАРТНЕРСТВА З РОДИНОЮ	83
Матвійчук Ю. Ю.	
РОЛЬ УЧИТЕЛЯ ВІДПОВІДНО СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ STEM-НАВЧАННЯ	85
Мельник А. О.	
ЕКОЛОГО-БІОЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕСТАНДАРТНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ	87
Mykhailyuk N.V.	
FORMATION OF PROFESSIONAL CULTURE OF FUTURE BANKING SPECIALISTS	89
Мусяєнко А.В., Цимбалюк Ж.О.	
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАСКЕТБОЛУ 3Х3 В СВІТІ 91 В СУЧАСНИХ УМОВАХ МІЖНАРОДНОГО СПОРТИВНОГО РУХУ <i>А.В. Мусяєнко</i>	91
Лі Цяньє	
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ В КНР.....	93
Олефіренко О.В., Дудка О. В.	
ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМИ ГУРТКА ЛІТЕРАТУРНО-ТЕАТРАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	95
Сінчук Ю.В.	
ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ПИСЬМЕННИКІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	97
Скидан Я.А.	
ПОМИЛКИ В МОВІ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ	99
Таран А. В.	
ФОНЕТИЧНІ ТРУДНОЩІ ОВОЛОДІННЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ АНГЛІЙСЬКОЮ ВИМОВОЮ	101
Трухан Г.В.	
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ НОРВЕГІЇ ДО РОБОТИ З СІМ'ЄЮ.....	103
Харченко О.О., Шан Лі	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ВИБОРУ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ.....	105
Чухно О. А., Латишева А. В.	